

VIDEN FRA DOFBASEN - om to ynglefugle i tilbagegang

DOFbasen er DOF's database over fugleobservationer i Danmark, som alle kan bidrage til på www.dofbasen.dk

Sjagger og lille gråsirken er begge arter, der er indvandret til Danmark for cirka et halvt århundrede siden. Deres nuværende yngleføremkomst er her eksemplificeret ved observationer i DOFbasen fra juni-juli 2003-08 og sammenlignet med yngleregistreringer i atlasperioden 1993-96.

Lille gråsirken har koloniseret landet fra vest, startende i vestjyske klitplantager i midten af 1950'erne, hvorfra den spredte sig til hele Jylland samt kystnære egne af Øerne. Sjagger menes at være indvandret fra to sider, med en nord- og vestjysk bestand af norsk herkomst og en sjællandsk bestand indvandret fra Sydsverige.

Punkttællingerne har vist, at fremgangen for de to arter kun varede til 1990'erne. Siden da er de begge gået tilbage, og der er nu kun cirka en tredjedel tilbage i forhold til, da de toppede.

Data fra DOFbasen viser, at antallet af rapporterede fugle har været aftagende i de seneste seks år, og viser markante ændringer mellem de to perioder hos begge arter. Lille gråsirken synes at være forsvundet fra store områder af Jylland og tyngdepunktet at være forskudt mod øst. Hovedparten af den jyske bestand af sjagger synes ligeledes at være forsvundet, mens den østdanske er nogenlunde uændret.

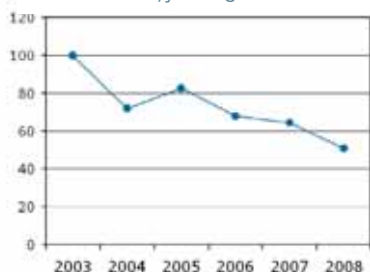
Meget tyder således på, at den bestandstilbagegang, som vi har registreret for de to arter indenfor det sidste årti, er fulgt af en indskrænkning af arternes danske yngleområde.

Man bør dog være forsigtig med at sammenligne en atlasundersøgelses ynglefugleregistreringer med DOFbasens data, der jo baseres på tilfældigt indsamlede observationer. Det kan derfor ikke udelukkes, at kortene ikke viser en reel indskrænkning af de to arters yngleudbredelse, men snarere viser en manglende dækning eller indtastning af disse arter fra relevante lokaliteter. Jo mere præcist og fuldstændigt, der rapporteres fra de forskellige lokaliteter, des bedre bliver den viden, vi kan få fra DOFbasens data.

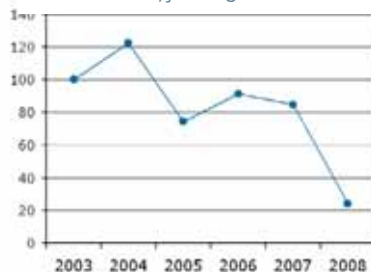

Lille gråsirken, *Carduelis cabaret*, synes at være i stor tilbagegang i Vestjylland. Foto: Jens Kristian Kjærgaard

Lille gråsirken DOFbasen
Juni/juli 2003-08

Sjagger DOFbasen
Juni/juli 2003-08

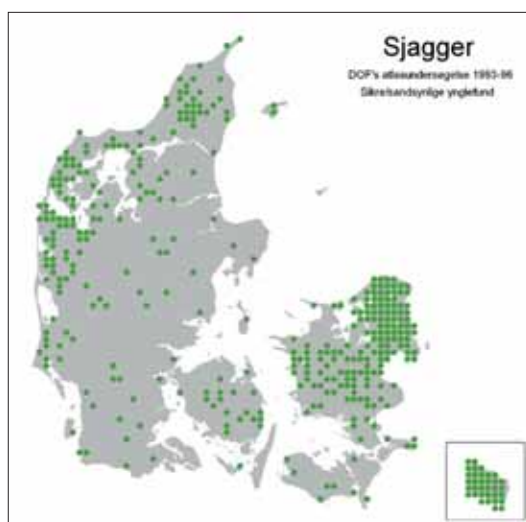

Graferne til venstre viser bestandsudviklingen 2003-08 ifølge DOFbasen for hhv. sjagger og lille gråsirken. Graferne er baseret på antal fugle set i juni og juli, korrigeret for det totale antal observationer i DOFbasen i den tilsvarende periode. Dernæst er data konverteret til indeks, hvor værdien er sat til 100 i det første år.

AF HENNING HELDBJERG OG TIMME NYEGAARD
henning.heldbjerg@dof.dk, timme.nyegaard@dof.dk

Forekomst af henholdsvis sjagger og lille gråsiken i månederne juni og juli i årene 2003-08, fratrukket observationer af trækende og overflyvende fugle. Baseret på 787 indtastninger af sjagger og 876 indtastninger af lille gråsiken i DOFbasen. Desuden vises atlaskvadrater med sikre eller sandsynlige ynglefokomster af de to arter under DOF's atlasundersøgelse i årene 1993-96.

Sjagger, *Turdus pilaris*, på rede i en nordsjællandsk sjaggerkoloni, hvor arten fortsat har det godt. Foto: Helge Sørensen